

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

6.9.2013

B7-0388/2013

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av frågan för muntligt besvarande B7-0217/2013

i enlighet med artikel 115.5 i arbetsordningen

om småskalig produktion av el och värme
(2012/2930(RSP))

Judith A. Merkies

för utskottet för industrifrågor, forskning och energi

**Europaparlamentets resolution om småskalig produktion av el och värme
(2012/2930(RSP))**

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 192.2 och 194 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG² samt dess konsekvenser för produktion av värme och energi,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter³, Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/30/EU av den 19 maj 2010 om märkning och standardiserad produktinformation som anger energirelaterade produkters användning av energi och andra resurser⁴ och deras respektive genomförandeförordningar,
- med beaktande av kommissionens meddelande *För en välfungerande inre marknad för energi* (COM(2012)0663) och tillhörande arbetsdokument SWD(2012)0367 och SWD(2012)0368,
- med beaktande av kommissionens meddelande *Förnybar energi: en viktig faktor på den europeiska energimarknaden* (COM(2012)0271),
- med beaktande av sin resolution av den 15 december 2010 om översynen av handlingsplanen för energieffektivitet⁵,
- med beaktande av fråga för skriftligt besvarande E-010355/2011 till kommissionen om småskalig elproduktion,
- med beaktande av fråga för skriftligt besvarande E-011185/2012 till kommissionen om deltagarprojekt för investering i solkraftverk,

¹ EUT L 140, 5.6.2009, s. 16.

² EUT L 315, 14.11.2012, s. 1.

³ EUT L 285, 31.10.2009, s. 10.

⁴ EUT L 153, 18.6.2010, s. 1.

⁵ EUT C 169 E, 15.6.2012, s. 66.

- med beaktande av fråga för muntligt besvarande O-000074/2013 till kommissionen om småskalig elproduktion,
- med beaktande av artiklarna 115.5 och 110.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Tillgång till tillräcklig energi för en rimlig levnadsstandard är en grundläggande rättighet för alla, och priset på energi har stigit kraftigt de senaste åren.
 - B. EU blir alltmer beroende av import från tredjeländer för sin energiförsörjning och en ändring behöver komma till stånd om EU:s klimat-, energi- och tillväxtmål ska kunna säkerställas.
 - C. Användningen av fossila bränslen som energikälla har ökat koldioxidnivåerna i atmosfären och därmed bidragit till globala klimatförändringar. EU har fastställt mål för produktion av förnybar energi till 2020 och arbetar för närvarande på en ram för klimat- och energipolitik för 2030. Det finns redan bestämmelser för småskalig energiproduktion, men de är spridda i olika lagstiftnings- och icke-lagstiftningsinitiativ, såsom direktivet om förnybar energi och energieffektivitetsdirektivet.
 - D. EU:s ledare bör gå i bräschen när det gäller övergången till andra energislag och ta hänsyn till att alla EU-medborgare behöver bli delaktiga, oavsett inkomst eller förmögenhet. Småskalig energi kan bidra till att förbättra sammanhållningen i samhället, motverka energifattigdom, skapa nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt och leda till nya sätt att komma till rätta med dagens ekonomiska kris.
 - E. Småskalig och decentraliserad energiproduktion är en möjlighet för hushåll och små och medelstora företag, liksom för grupper både i tätorter och på landsbygden, att arbeta tillsammans för att bekämpa klimatförändringarna genom att bli energiproducenter. Konsumenterna bör bli medvetna om effektiva sätt att producera och konsumera energi. Att konsumenterna får möjlighet att producera sin egen el och värme kan leda till ett hållbarare samhälle där fler är delaktiga. I kommissionens meddelande om den inre marknaden för energi diskuteras frågan om att ”prosumenterna” (producerande konsumenter) ska få större möjligheter. Det finns redan många möjligheter för konsumenterna att aktivt engagera sig för effektiv produktion och konsumtion av energi, men det finns fortfarande utmaningar kvar.
 - F. Småskalig energiproduktion kan också spela en roll på global nivå.
 - G. Incitamenten för småskalig produktion av energi och värme skiljer sig kraftigt åt mellan medlemsstaterna. EU-politiken bör genomföras bättre i syfte att tillvarata potentialen hos småskalig energiproduktion i hela EU.

Definition

1. I denna resolution definierar Europaparlamentet begreppet småskalig energiproduktion som 1) småskalig produktion av värme/kyla och elenergi som utförs av privatpersoner och små och medelstora företag i syfte att fylla de egna behoven och 2) olika former av småskalig produktion som utförs av sammanslutningar eller kooperativ på lokal nivå i syfte att fylla lokala behov. Parlamentet konstaterar att småskalig produktion omfattar en

rad olika tekniker (vattenkraft, geotermisk energi, solenergi, havsenergi, vindkraft, värmepumpar, biomassa) med särskilt fokus på förnybara och hållbara aspekter.

Inledning

2. Europaparlamentet bekräftar att småskalig produktion måste bli ett viktigt inslag i framtida energiproduktion om EU på lång sikt ska kunna uppfylla sina mål för förnybar energi. Parlamentet erinrar om att småskalig energiproduktion bidrar till att den förnybara energins sammanlagda andel av EU:s energimix ökar och möjliggör en effektiv elkonsument nära produktionsstället, så att överföringsförluster kan undvikas.
3. Europaparlamentet påminner om att en större spridning av småskalig produktion är beroende av många olika faktorer, t.ex. en väl fungerande europeisk inre marknad för energi, teknisk utveckling av enheter för småskalig produktion, installation av smart energiinfrastruktur, särskilt i distributionsledet, och effektiva strategier och stödprogram på kort, medellång och lång sikt för att ge incitament för småskalig produktion på europeisk, nationell och lokal nivå.
4. Europaparlamentet erkänner forskningens och teknikens roll för att göra småskalig energiproduktion effektivare och billigare.
5. Europaparlamentet påpekar att användning av teknik för småskalig produktion i större skala begränsas av specifika hinder, t.ex. höga investeringskostnader i initialskedet, omfattande administrativ komplexitet i samband med anslutning och tillträde till elnätet samt brist på kunskap om de energi- och kostnadsbesparingar som olika tekniker för småskalig produktion leder till under sin livslängd.
6. Europaparlamentet påpekar att energifattigdom är ett växande problem. Parlamentet betonar att man genom att underlätta för småskalig produktion för privatpersoner och samhällsgrupper kan stimulera konsumenter att engagera sig aktivt i energisektorn samtidigt som de får bättre kontroll över sin energikonsumtion och minskar sitt behov av att köpa energi, vilket leder till minskad energifattigdom. Parlamentet betonar att småskalig produktion ger en möjlighet att omforma samhället i riktning mot större hållbarhet, samarbetsanda och rättvisa. Parlamentet anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt hyresgäster, som ofta hindras från att göra energiförbättringar och producera sin egen energi.
7. Europaparlamentet betonar att man med hjälp av sådan teknik för småskalig energiproduktion som mikrokraftvärmeverk och småskalig förnybar energi kan få nollenergihus och plusenergihus, från vilka det överskott som produceras matas in i nätet.
8. Europaparlamentet noterar vikten av att främja lokala kooperativ för förnybar energi både på landsbygden och i tätorterna för att öka det offentliga stödet för förnybar energi och allmänhetens kunskap om och medverkan i småskalig energiproduktion, förbättra tillgången till förnybar energi och åstadkomma investeringar. Parlamentet påpekar hur viktigt det är att främja lokala och regionala sammanslutningar som kan låta medborgarna delta i elmarknaden under trygga och effektiva former, samtidigt som prosumenterna garanteras rättvisa priser för de tjänster de tillhandahållit till energisystemet. Parlamentet konstaterar att de lokala myndigheterna är viktiga för främjandet av och incitamenten till

småskalig energiproduktion bland medborgare, små och medelstora företag och berörda parter.

9. Europaparlamentet anser att EU-medborgarna inte är särskilt medvetna om nyttan med småskalig energiproduktion och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att sprida kunskapen om lösningar och bästa praxis inom detta område.
10. Europaparlamentet noterar att det bara finns knapphändig information om den småskaliga energiproduktionens kapacitet och framtida potential i EU. Parlamentet anser att bättre kunskaper skulle kunna få småskalig energiproduktion att spela en avgörande roll i klimat-, energi- och industripolitiken.
11. Europaparlamentet konstaterar att främjandet av småskalig elenergiproduktion förutsätter smarta elmätare som kan räkna ut andelen egenförbrukad el och andelen el som inmatas i nätet, liksom också att värmenäten utrustas med mätare för den värmeenergi som leds in i fastigheterna respektive leds ut ur dem, så att den värmeenergi som produceras ska kunna räknas till godo.
12. Europaparlamentet konstaterar att det, också inom den småskaliga produktionen, ofta lönar sig att leda vidare den producerade kraftvärmen till anläggningar, eftersom detta ofta medför en avsevärd höjning av energieffektiviteten.
13. Europaparlamentet noterar att omfattande spridning av småskalig energiproduktion är en viktig etapp inom övergången från det traditionella systemet med centraliserad energi till ett mera decentraliserat och flexibelt energisystem av det slag som behövs för att EU ska uppnå sina energi- och klimatpolitiska mål. Parlamentet betonar vikten av att främja småskalig produktion nu, samtidigt som man på ett rättvist sätt tar tag i frågor om distributionsnätsoperatörer, t.ex. kostnadsdelning och behovet av investeringar i smart teknik. Parlamentet betonar att de positiva konsekvenserna av de tjänster som är en biprodukt av de småskaliga produktionsenheterna och som bidrar till en säker systemdrift bör definieras ordentligt och behandlas korrekt. Parlamentet betonar därför behovet av att fatta rätt beslut och fastställa rätt mål nu och inte längre skjuta upp lämpliga investeringar och ambitiös reglering.
14. Europaparlamentet påpekar att det kan visa sig mycket kostsamt att öka den småskaliga produktionskapaciteten i EU och att ökade investeringar i småskalig produktion av enskilda prosumenter också kommer att göra det nödvändigt med andra investeringar på olika nivåer i energisystemet, t.ex. i distributions- och överföringssystem som underlättar användningen av småskalig produktion. Parlamentet betonar att detta inte får bli till förfång för en fullständigt trygg energiförsörjning eller på konstlad väg leda till högre energipriser. Parlamentet instämmer med Europeiska rådet att EU:s energipolitik måste trygga energiförsörjningen till hushåll och företag, och att priser och kostnader då måste vara överkomliga och konkurrenskraftiga.

Regelverk

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta rekommendationer, som bygger på bästa praxis för tillsynsmyndigheter och systemansvariga, om hur man kan förkorta och förenkla de administrativa förfarandena i samband med drift och anslutning till nätet av

enheter för småskalig energiproduktion, varvid tyngdpunkten särskilt ska vila vid att det inrättas förfaranden med en gemensam kontaktpunkt. Parlamentet betonar behovet av att arbeta för ett ambitiöst genomförande av nuvarande riktlinjer, såsom energieffektivitetsdirektivets bestämmelser om mikrokraftvärmepannor.

16. Europaparlamentet konstaterar att flödesförluster och liknande förluster i systemet kan undvikas med hjälp av energi från små producenter, förutsatt att den används omedelbart och på ort och ställe, och att sådan energi dessutom ger prosumenterna en ökad känsla av kontroll. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att utveckla särskilda mekanismer för att uppmuntra till självförsörjning, i förening med en minskad förbrukning överlag.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och de nationella tillsynsmyndigheterna att utarbeta regelverk där man fastställer roller och ansvar för alla aktörer i förhållande till distributionsnätet, med särskild inriktning på villkor som gör det möjligt att öka förekomsten av sammanslutningar, i och med att de i framtiden kommer att ha avgörande betydelse för att den småskaliga energiproduktionen aktivt ska kunna delta i systemet.
18. Europaparlamentet konstaterar att systemansvariga för distributionen får en allt viktigare roll i ett mer decentraliserat energinät, genom att de ansvarar för försörjningstryggheten och en stabil och tillförlitlig nätdrift, samtidigt som konsumenternas personuppgifter skyddas. Parlamentet uppmanar kommissionen och de nationella tillsynsmyndigheterna att erkänna denna roll och att göra det lättare för de systemansvariga för distributionssystem att investera i distributionssystemet, i syfte att förbättra energisystemets effektivitet överlag. Parlamentet begär dessutom att systemansvariga för distributionssystem ska få en mera institutionaliserad roll när det gäller att organisera balansering och andra stödtjänster.
19. Europaparlamentet anser att det krävs en effektiv samordnad insats för småskalig energiproduktion i EU som ett led i skapandet av en europeisk inre marknad för energi.
20. Europaparlamentet konstaterar att olika medlemsstater har olika mål och strukturer för sina finansiella och rättsliga bestämmelser om småskalig produktion och att detta kan vara ett hinder för större spridning av småskalig produktion. Parlamentet uppmanar kommissionen att avsätta särskilda budgetposter inom programmet Intelligent energi – Europa och att arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att undanröja befintliga hinder i nationell lagstiftning om tillgång till finansiering för privata och kooperativa projekt för småskalig produktion, skapa nya målinriktade finansieringsinstrument (t.ex. mikrokrediter) och sprida bästa praxis för dessa verksamheter.
21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta hänsyn till särdragen hos småskalig energiproduktion när de utformar och ser över nationella incitament och stödsystem, för att dessa faktiskt ska motsvara den småskaliga energiproduktionens behov.

Infrastruktur, produkter och standarder

22. Europaparlamentet begär att det tredje energipaketet utan dröjsmål ska genomföras fullständigt, särskilt EU:s lagstiftning om mätning, i syfte att underlätta prosumenterverksamheter på elnätet och främja en effektiv distributionsförvaltning.

Parlamentet anser att det bör bli möjligt att överföra energi mellan producenter och konsumenter även i liten skala, exempelvis i grannskap eller kooperativ. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att skynda på utbyggnaden av systemet med smarta mätare, om lönsamhetsanalysen visar att detta är i konsumenternas intresse, i syfte att hjälpa hushållen att få tillgång till korrekta uppgifter och få fullt värde för den energi som de producerar.

23. Europaparlamentet föreslår att kommissionen undersöker om det vore möjligt att ta med system för småskalig energiproduktion i stadsplaneringsprojekt. Parlamentet anser att detta skulle kunna öka effektiviteten och minska utvecklingskostnaderna för småskalig överföring och distribution av förnybar energi.
24. Europaparlamentet konstaterar att standardiseringen spelar en nyckelroll för ytterligare insats av massproducerad utrustning för smidig och kostnadseffektiv produktion av småskalig energi. Parlamentet uppmanar de europeiska standardiseringsorganen att påskynda sitt standardiseringsarbete.
25. Europaparlamentet påminner om att småskaliga producenter interagerar med distributionsnätet på ett sätt som skiljer sig från storskaliga producenter och därför bör behandlas annorlunda i framtida lagstiftning.
26. Europaparlamentet är medvetet om att en betydande spridning av småskalig energiproduktion kommer att ge upphov till utmaningar för förvaltningen av distributionsnät i fråga om att matcha tillgång och efterfrågan på energi och nödvändiggöra innovativa investeringar i ett upprustat distributionsnät. Parlamentet noterar betydelsen av smart teknik för att åstadkomma detta. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att underlätta tillgången till nätet för små producenter och samtidigt ta itu med frågan om nätkostnader i samband med småskalig energiproduktion och upprätthålla en effektiv nätförvaltning. Parlamentet uppmanar de nationella tillsynsmyndigheterna att ge incitament till innovation och investeringar i lokala distributionsnät.
27. Europaparlamentet konstaterar att det har påvisats att ägarprojekt åtnjuter större acceptans och därför bör främjas. Parlamentet erinrar om att sammanslutningar skulle kunna spela en viktig roll för att möjliggöra sådana projekt, men att deras roll hittills har varit oklar i den relevanta EU-lagstiftningen. Därför efterlyser parlamentet ett snabbt och ambitiöst genomförande av bestämmelserna om laststyrning i energieffektivitetsdirektivet.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se efter vilka möjligheter det finns att stödja modeller för gräsrotsfinansiering, som handlar om system för investering på lång sikt där investerare och företagare står i direkt kontakt via en plattform, för att erbjuda möjligheter att grunda kooperativ inom småskalig energiproduktion och uppmanar till grundandet av sådana.
29. Europaparlamentet konstaterar att möjligheten till projektfinansiering med hjälp av öppna upprop som riktas till en bred allmänhet (gräsrotsfinansiering) uppmärksammas alltmer i offentligheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja möjligheten till samägande av lokala projekt och på det sättet bättre uppbåda lokalt stöd.

30. Europaparlamentet uppmanar dessutom kommissionen att undersöka i vad mån det utgående från unionslagstiftningen såsom direktivet om prospekt (direktiv 2003/71/EG)), Mifid-direktivet (direktiv 2004/39/EG) och direktivet om elektroniska pengar (direktiv 2009/110/EG) redan går att genomföra vissa projekt på basis av samägande av lokala strukturer.
31. Europaparlamentet framhåller att alla initiativ inom området småskalig energiproduktion bör vara i överensstämmelse med nätföreskrifter. Parlamentet konstaterar att målen för den sekundära ellagstiftningen, såsom nätföreskrifterna, bättre och mera kostnadseffektivt kan uppnås genom att det på EU-nivå fastställs standarder för de flesta typerna av teknik för småskalig energiproduktion. Parlamentet efterlyser en aktiv form för förvaltning av distributionssystem, med ett nära samarbete mellan ansvariga för distributionssystem, ansvariga för överföringssystem och andra parter (produktions-, konsumtions- och lagringsenheter) i nätmyndigheterna, i syfte att stimulera innovation och investeringar i lokala distributionsnät.
32. Europaparlamentet uppmanar Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer), det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el, kommissionen och de nationella regeringarna att särskilt uppmärksamma decentraliserade förnybara energikällor i utformningen av och förhandlingarna om nätföreskrifter.
33. Europaparlamentet konstaterar att nya former för produktion, ägande och konsumtion, såsom leasingföretag, skulle kunna spela en utslagsgivande roll för spridningen av småskalig energiproduktion, eftersom de för med sig mycket som är till nytta för den småskaliga energiproduktionen, till exempel lägre initialkostnader, insyn i kostnaderna genom fasta priser för kombinationer av produkter och tjänster, lösning på ett viktigt finansieringsproblem för låginkomsttagare bland prosumenterna, optimal kvalitet på anläggningarna och bättre underhåll och således en längre livscykel i leverantörsledet.

Särskilda åtgärder

34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ingående bedöma den potentiella kapaciteten för småskalig energiproduktion och undersöka bästa praxis inom EU och vilka följderna kan bli av en stor spridning av småskalig energiproduktion för den europeiska inre marknaden för energi och för infrastrukturen.
35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att småskalig produktion är berättigad till stöd med EU-medel, också strukturfondsmedel, från och med perioden 2014–2020 och framöver.
36. Europaparlamentet uppmanar till att anslag för forskning, utveckling och innovation ska investeras på området för småskalig produktion i syfte att utveckla lämpliga tekniska lösningar och anläggningar.
37. Europaparlamentet inser betydelsen av EU:s ledarskap inom klimat- och energipolitiken och påpekar att småskalig produktion bör bidra till våra långsiktiga mål. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att förbättra genomförandet av de strategier för småskalig produktion av el och värme som redan idag finns inom EU, och

att i det sammanhanget uppmärksamma vikten av småskalig produktion och främja dess spridning i medlemsstaterna.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta hänsyn till den småskaliga energiproduktionens roll i framtida EU-energilagstiftning, särskilt i samband med unionens framtida klimat- och energipaket för 2030.
39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna noggrant se över befintliga kostnadsstrukturer i energinätet och att ge vägledning om hur man kan underlätta tillståndsgivning, tillträde till nätet och driften av enheter för småskalig energiproduktion.
40. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.